



Índex

Pròleg	9
Presentació	13
Infantesa i joventut	15
Escola del Roser i primera escola	27
Joan Tena	43
Cap a la segona escola	59
Viatges i actuacions	73
Cap a la tercera escola	87
Comiat de Lleida	115
Cap a les últimes pàgines	133
Agraïment final	139
Reconeixements	140
Breu epíleg	141

Pròleg

Aquest llibre de records i vivències de Mercè Mor és com la font d'aigua fresca i clara que et trobes, inesperadament, a la vora del camí. L'excursió resulta més llarga i dura del que esperaves, ja comences a suar de debò i les cames et fan figa. Llavors, de sobte, en un revolt de la pujada, et trobes la font generosa i abundant! Quina sort, quina delícia!

Tal és, amigues i amics lectors, la sensació que tindreu llegint aquestes pàgines plenes d'estimació per l'art i la vida. Quan, anys enrere, es va fer a Mercè Mor un homenatge públic, qui n'havia estat el principal professor, Joan Tena, comentà d'ella que era "d'ànima i humanitat transparent". Per això no és gens estrany que els seus records brollin com una font d'aigua clara, transparent.

Quan el caminant, assedegat, reposi a la vora del camí i vagi bevent glops d'aquesta aigua, veurà que una estranya serenitat l'anirà envaint, així com una renovada il·lusió per reprendre la marxa.

Mercè Mor afirma que el seu mestre, Joan Tena, "ens ha ensenyat a estimar la dansa i a fer les coses amb dignitat i bon gust" i això que ella havia aplicat tantes vegades a la dansa ho fa ara en el text escrit, que resulta d'una gran elegància i dignitat.

Tothom qui, a través d'aquestes pàgines, ressegueixi la trajectòria vital de Mercè Mor, hi trobarà exemples estimulants de valor pedagògic. Per exemple,

podrà comprovar la generositat enorme dels seus pares. Generositat, sobretot, de temps, de disponibilitat, d'estar al servei de la filla, de fer-hi confiança. Quan algú s'estranyava que la deixessin anar sola pel món sent tan jove, la resposta del pare —“jo, a la meua filla la deixaria anar sola a la fi del món, si fos necessari”— enorgulleix Mercè Mor i així ho explicita en el text. Aquest agraïment de la filla és el millor testimoni d'una educació encertada, d'uns pares que pensen sempre en allò que pot anar bé als seus fills... Actitud exemplar, ja que una tal disposició cap als fills no sempre es dóna.

També és bonic constatar l'estima amb què Mercè Mor va resseguint la influència que tingueren en ella, personalment i professionalment, els seus diversos professors. És emocionant llegir, per exemple, quan rememora les ensenyances de Joan Tena, que aquest “va aconseguir fer-me sentir una enorme passió per la dansa i la necessitat d'estudiar i treballar moltíssim”. No és aquest comentari un homenatge a la figura de tot bon professor?

La importància de la generositat, del temps de dedicació dels pares als fills i de l'anhel per la feina ben feta per part dels professors són dos aspectes reflectits en el llibre de Mercè Mor i són, al meu entendre, de gran importància educativa.

En vull destacar encara un tercer exemple. A la pàgina 33 diu Mercè Mor: “Jo vaig tenir sempre molt clar que qualsevol actuació havia de tenir la màxima importància.” Magnífic! Un gran intèrpret de flauta, Jean Pierre Rampal, aconsellava als seus deixebles: “Quan interpretis qualsevol peça, fes-ho com si fos la música més maca del món!” Donar la més gran importància a allò que fem en cada moment és una altra de les lliçons que ens recorda Mercè Mor.

Però aquest *Pas a pas*, aquest vertader poema a la dansa que ha escrit Mercè Mor, és també un llibre reivindicatiu. I cal estar molt atents al que ella reclama, amb tant coneixement de causa. En un món on anem “perdent els valors i la sensibilitat”, com ella recorda, no pot ser que els aspectes humanístics i culturals quedin arraconats de la política. En aquest sentit Mercè Mor, que fou gran impulsora de la magnífica realitat que és avui l'ensenyament de la dansa a Lleida i a Catalunya, no deixa d'assenyalar el dèficit que representa no tenir a Lleida una Escola Municipal de Dansa i que Catalunya no tingui encara un Ballet Nacional, la gran aspiració de Joan Tena.

Tals mancances s'han de solucionar, si és que volem ser un país com cal. En aquest sentit, al caminant, un cop ben reposat a la vora de la font d'aigua

fresca i clara, li agradaria trobar quan arribi al cim de la muntanya un molt més gran interès, real, concret, per la cultura. En interès del país en primer lloc i en justa compensació, a més, a l'esforç il·lusionat de tanta gent com Mercè Mor.

Ella ens fa encara un altre servei. En un món en crisi a causa de l'especulació, del càlculs per aconseguir més benefici monetari, el seu llibre és la història d'una vida antiespeculativa. Una vida només al servei d'un ideal. No exempta de dolor ni de treball dur, però sempre seguint una il·lusió, una vocació.

Comprovar com, a l'hora de fer balanç de tot plegat, ens trobem amb una vida tan plena, tan rica, digna i tan poc especulativa, no és pas la menor de les lliçons que ens ha donat, que ens dóna, Mercè Mor. Moltes gràcies!

Josep VARELA I SERRA

Lleida, gener del 2012



Presentació

El món de la dansa m'ha donat molt, m'ha fet créixer com a persona i m'ha permès conèixer infinitat de persones amb gran carisma i enorme sensibilitat. D'altra banda, tots han tingut amb mi grans demostracions d'afecte i generositat, per la qual cosa puc dir que he tingut una vida molt plena. Malauradament, la vida no m'ha tractat sempre igual, però en canvi, tot el que la dansa m'ha aportat m'ha fet més forta i més valenta.

Abans de res, voldria aclarir que mai no vaig tenir la intenció d'escriure un llibre, però persones que coneixen la meva tasca de tants anys a Lleida m'han anat suggerint al llarg del temps aquesta idea, i la insistència l'ha acabat fent realitat. Totes m'han animat a plasmar les meves vivències sobre aquests gairebé trenta anys de dedicació contínua.

Jo era escèptica, al principi, perquè no em considero prou capacitada per endinsar-me en un terreny desconegut que no domino, com és l'escriptura, però quan vaig decidir intentar-ho, vaig veure clar que el millor seria anar seguint el *guió* de la meua vida, des que vaig començar de molt petita en aquest món de la dansa.

Si aquest llibre serveix per difondre la importància de la dansa clàssica, en general, i a Lleida, en particular, és a dir, com es va gestar i com es va anar expandint fins arribar al moment actual, em donaré per satisfeta.

Demano i agraeixo la comprensió del lector. I per acabar, vull expressar el meu etern agraïment als meus pares i al meu marit, sense els quals no hauria pogut pas desenvolupar la meva professió.



Infantesa i joventut

Tenia tot just cinc anys quan la meva mare em va portar a classes de piano, no perquè jo demostrés cap aptitud ni interès, sinó perquè a ella li va semblar que em podria agradar. No puc parlar gaire amb coneixement de causa d'aquesta època d'infantesa, perquè realment era molt petita i no la recordo, però pel que m'han anat explicant, en els anys cinquanta no era habitual fer activitats extraescolars, tot i això la meva mare va decidir portar-me a classes de piano l'any 1947.

Crec que tot el que aniré explicant no deixa de ser fruit de l'educació que vaig rebre dels meus pares. Des de ben petita recordo un ambient molt entrañable en aquella casa tan gran del carrer de la Premsa, número 4, de Lleida, sempre oberta a tothom, plena d'amics i de gent d'allò més diferent. Era una casa amb tres plantes i un soterrani, un pati al darrere, un jardí al davant, balcons i terrasses on tot estava cuidat a la perfecció, ple de flors, d'ocells i de bon tarannà.

Jo era la petita de tres germans. La gran, Pilar, el mitjà, Pedro, i jo. Tots tres vam tenir en un moment donat una inclinació artística. La meva germana, amb el flamenc, com explicaré més endavant, i el meu germà, amb la guitarra, tot i que professionalment només jo em vaig dedicar a la dansa.

La casa on vivíem era molt gran i donava molt



La casa dels meus pares al carrer la Premsa de Lleida. (Fotografia Ramon Torralba)

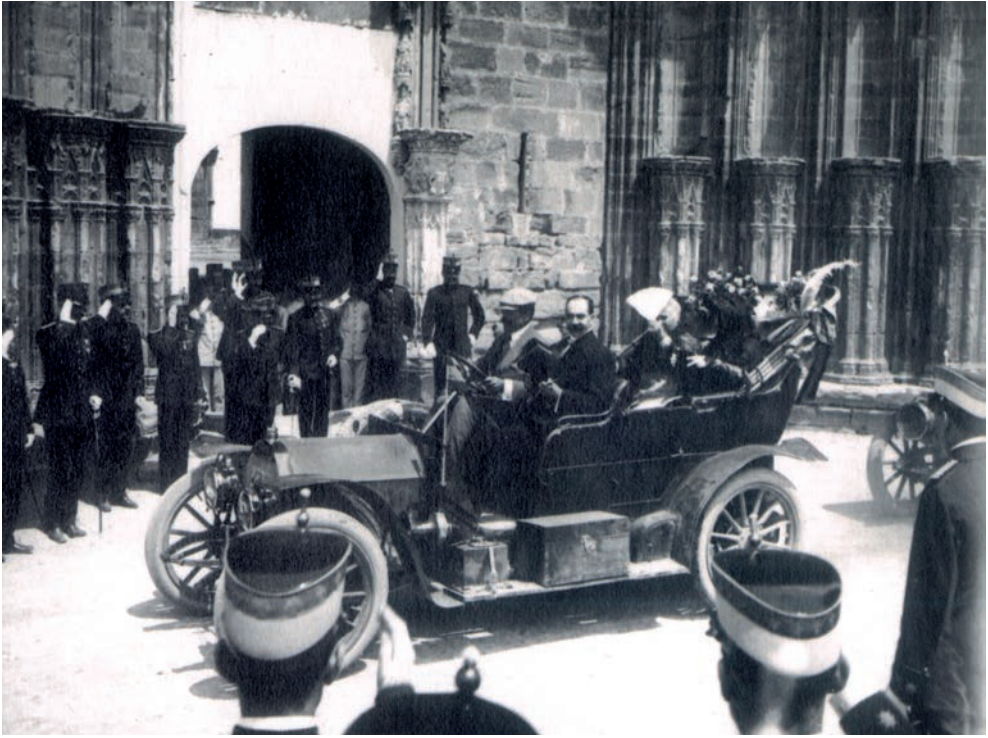


El meu avi amb la infanta Isabel, *La Chata*, a la Seu Vella de Lleida, 1913.

joc. Sempre hi havia gent entrant i sortint, convidats a totes hores i festes que els meus pares organitzaven amb amics i que eren d'allò més divertides. A nosaltres ens hi deixaven participar sempre, però a l'hora de dormir ells continuaven la festa al pati, si era estiu, i nosaltres pujàvem als dormitoris del primer pis, però no pas a dormir, sinó que seguïem la festa guaitant des del balcó. Assegudets, amb pijama, en silenci, discretament sense que ens veiessin.

Els meus pares i els seus amics tenien una manera tan sana i bonica de divertir-se que nosaltres ens quedàvem bocabadats. Tocaven la guitarra, es disfressaven, cantaven i feien paròdies molt originals, amb certa picardia de vegades, però mai amb cap sortida de to. Tenien una ampolla especial de licor que omplien per a les ocasions festives que quan l'aixecaven de la taula feia música, de manera que si la sentíem sonar sovint ja sabíem que estaven omplint copes.

El meu pare, Pere Mor Martí, tenia una fàbrica de licors, que ja venia del seu avi, Pere Mor Barrull, i del seu pare, Pere Mor Almacelles, que va ser al-



El meu avi (al mig i sense barret) al costat de la infanta Isabel (amb el vano blanc) davant de la porta dels Apòstols, a la Seu Vella, 1913.

calde de Lleida. A casa sempre vaig sentir una anècdota d'aquella època, i és que li van dedicar una cançó popular durant el seu mandat, a l'any 1912, arran d'una remodelació que va aprovar per als carros de les escombraries: "L'alcalde Pere Mor és un home de gran finura i ha inventat una trompeta, mi vida, pel carro de la basura."

El meu besavi tenia una fàbrica de licors en un complex enorme a la carretera de Barcelona, davant del Bar Canal, on a més de licors i xarops s'hi feia sabó, oli i sifons. Després de la guerra no en va quedar res i el meu avi, tot i haver quedat arruïnat, va començar de zero exclusivament amb licors i xarops, en un local de lloguer al centre de Lleida, al carrer Alcalde Fuster, número 4. El meu pare va entrar a treballar amb ell i quan va morir el meu avi va continuar fins a l'any 1977. Aleshores, en vista que el meu germà no volia continuar el negoci, cosa que en el fons el va tranquil·litzar perquè no hi havia un futur gaire esperançador, va preferir tancar la fàbrica i que el meu germà comencés